

[Hartvig Frisch.]

forrige Krig? Og hvad betyder Ordene: „fredeligt fjerne ethvert Konfliktstof“, hvis Konfliktstoffet skulde være selve Grundlaget for den lille Nations Liv og Frihed? Disse to Tilføjelser forekommer mig derfor lige saa meget Udtryk for et Ønske som den førnævnte Neutralitet.

De Konservative synes i første Øjeblik at have været lige saa lammede som alle de andre over Sammenbrudet af den tjekkiske Forsvarskraft, og man var sikkert ikke utilfreds med at kunne skjule Forvirringen med Ramaskriget over Gasmaskerne, for det lød dog altid af Militærvæsen. Men Forvirringen varede dog ikke længe. Partiet fandt sine egne Ben og drog den Slutning af Begivenhederne: Vi maa ændre og udbedre vort Militærvæsen.

Jeg har nu set det udtrykt paa to forskellige Maader af det ærede Medlem i hans Tale paa Landsraadmødet. Han siger:

„Ingen kan se, hvad Fremtiden bærer i sit Skød — kun een Ting ved vi: Da Krigen denne Gang var undgaaet, lød det fra alle Sider: Rust, Rust!“

Dette Raab istemmer altsaa det ærede Medlem i al Almindelighed, men senere i Talen nærmer han sig det virkelig centrale. Han siger:

„Af Tjekkoslovakiets Skæbne kan man ikke drage Slutninger med Hensyn til vort Forsvar. Denne Stat var af en helt enestaaende Karakter. Og Historiens Dom vil maaske en Gang blive, at Tjekkoslovakiets militære Beredskab dog reddede Landet fra den fuldkomne Ødelæggelse.“

Det er uheldigt, at det ærede Medlem, da han endelig skal begrunde sit Standpunkt i en for Danmark saa vigtig Sag, siger, at Tjekkoslovakiet er en saa helt enestaaende Stat. For alvorligt talt, hvilken Stat er ikke paa sin Vis enestaaende? Hvem kan f. Eks. finde noget tilsvarende til Danmarks Belliggenhed? Og hvad det sidste Punkt angaar: hvad Historien engang i Fremtiden vil sige, er det jo meget tyndt som Argument og hører ogsaa til de fromme Ønsker. Et meget kvikt Hovede her i Rigsdagen har sagt til mig angaaende dette, at den Historie bliver det ærede Medlem vist selv nødt til at skrive.

Jeg finder, at en Sammenligning mellem disse to ærede Medlemmers Udtalelser, der begge rører ved noget virkelig centralt, viser, at vi her staar over for et Spørgsmaal, som ikke er klaret med traditionelle Vaneargumenter. Det urimeligste i denne Sag er

Dogmer hentet fra Fortiden. Vi staar over for helt ændrede Forudsætninger, og jeg vil sige, at jeg opfatter som en fuldkommen Frihed for al Dogmatik de løsrevne Udtalelser af Statsministeren, der er bragt frem fra Aftenen hos Ingeniørerne: „at han ikke har noget imod, at der kommer flere Soldater, og det kommer der vel ogsaa nok“. Jeg opfatter det som et Udtryk for, at denne Situation ikke indbyder til at gaa i nogen af de traditionelle Debatretninger, som vi har kendt i Aarevis her i Landet. Aldrig før har Enighed om dette Spørgsmaal vel været mere paakrævet. Blot man kunde sige, som den højtærede Statsminister: den kommer vel ogsaa nok.

Desværre har jeg set, at en højtstaaende Militær har kastet sig ind i Debatten med et stærkt politisk formet Opraab. Det tjener næppe Samlingsbestræbelserne, og jeg vil gerne afæske den højtærede Forsvarsminister en Udtalelse om dette politiske Avisopraab.

Efter at jeg nu har været inde paa Spørgsmaalet om de Slutninger, man maa drage for Danmark og de danske Forsvarsforanstaltninger, som vil komme til Debat i denne Sal, vil jeg i denne Forbindelse gerne nævne, at Forsvaret for alt, hvad dansk er, i ikke mindre Grad maa føres indtil i selve vort daglige Liv. De største Opgaver i den Henseende paahviler naturligvis dem af vore Landsmænd, der bor uden for Landets Grænser, og hvis Kultur vi føler som et Led i vor egen. Det glædede mig i Statsministerens Tale i Odense i Sommer at høre et varmt Tilsagn om Støtte til dette Kulturarbejde. Men de Byrder, som paahviler vore Landsmænd i de sønderjyske Landsdele, er heller ikke smaa. Over for Angreb paa selve deres danske Sindelag har de Frihedens Midler, som er forankret i den danske Mindretalslovgivning, men netop derfor kræves der af dem en stadig aandelig Anspændthed og Kraft, som ikke fordres af os andre paa samme Maade i det daglige Liv. Disse Landsmænds Kamp er ikke gjort dem lettere ved den fædrelandsløse Optræden, som de saakaldte „danske Nazister“ viser ved at gaa Arm i Arm med Bevægelser, der er fremmede for Danskheden. Adskillige Forsøg paa at ødelægge danske Møder i Sønderjylland stiller dette Fællesskab i det rette Lys. Tendensen er ikke længere til at misforstaa, og efter den uventet tidlige Afsløring af den saakaldte „nationale Liga“, er det klart, at disse Traade nu spindes videre over hele Landet. At en dansk Folketingsmand vilde være med, vilde have undret en, hvis det ikke